

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 14CoP/118/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6623203556
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 09. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martina Nemravová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2024:6623203556.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Marty Nemravovej, členov senátu JUDr. Róberta Bebčáka a JUDr. Miroslavy Korbašovej, vo veci starostlivosti o maloleté deti: A. B., nar. XX.XX.XXXX a C. B., nar. XX.XX.XXXX, zast. kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec, obe deti bytom ako matka, deti rodičov: matka D. E., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom: F. XXX/XX, XXX XX G. H. E., t. č. bytom: I. J. XX, XXX XX G. H. E., štátna občianka SR, v zast. JUDr. Bronislava Garajová, advokátka, so sídlom Železničná 291, 987 01 Poltár, otec B. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom: A. XXX/X, XXX XX K., štátny občan SR, v zast. JUDr. Eva Bornayová, advokátka, so sídlom Fučíkova 795/15, 979 01 Rimavská Sobota, o úpravu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Lučenec č.k. 5P/181/2023-162 zo dňa 19. januára 2024, takto

rozhodol:

Rozsudok Okresného súdu Lučenec č.k. 5P/181/2023-162 zo dňa 19. januára 2024 v napadnutých výrokoch III., IV., V., VII. p o t v r d z u j e .

Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

- Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie (ďalej aj len „okresný súd“, „súd“) rozhodol tak, že: „I. Súd z v e r u j e maloleté deti A. B., nar. XX.XX.XXXX a C. B., nar. XX.XX.XXXX, do osobnej starostlivosti a výchovy matky.
- Obaja rodičia s ú o p r á v n e n í maloleté deti A. B., nar. XX.XX.XXXX a C. B., nar. XX.XX.XXXX, zastupovať a spravovať ich majetok.
- Otec j e p o v i n n ý prispievať na výživu maloletých detí A. B., nar. XX.XX.XXXX a C. B., nar. XX.XX.XXXX, výživným vo výške 86,-Eur mesačne na každé dieťa zvlášť vždy vopred do 15. dňa toho ktorého mesiaca k rukám matky, počnúc dňom 15.09.2023.
- Zmeškané výživné na maloleté deti A. B., nar. XX.XX.XXXX a C. B., nar. XX.XX.XXXX, za obdobie 15.09.2023 do 15.01.2024 vo výške 344,-Eur na každé dieťa zvlášť j e otec p o v i n n ý splácať spolu s bežným výživným do jeho úplného zaplatenia v ôsmich splátkach vo výške 43,-Eur mesačne na každé dieťa zvlášť pod hrozbou straty výhody splátok.
- Otec j e o p r á v n e n ý stykať sa s maloletými deťmi A. B., nar. XX.XX.XXXX a C. B., nar. XX.XX.XXXX, každú sobotu a nedeľu od 13:00 hod. do 17:30 hod.
- Súd u k l a d á rodičom povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu na Referáte poradensko-psychologických služieb Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec za účelom zlepšenia komunikácie medzi rodičmi.
- Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.“

2. Okresný súd Lučenec uznesením č.k. 5P/181/2023-145 zo dňa 15.01.2024 spojil na spoločné konanie sp. zn. 5P/181/2023 a konanie sp. zn. 5P/241/2023, ktoré je vedené na okresnom súde pod sp. zn. 5P/181/2023.

3. V odôvodnení napadnutého rozsudku okresný súd uviedol, že vo veci vedenej pod sp.zn. 5P/241/2023 otec podal návrh, ktorým sa domáhal, aby boli maloleté deti zverené do jeho osobnej starostlivosti, určil matke výživné na maloleté deti, pričom určenie výšky výživného ponechal na zvážení súdu. Uznesením, sp.zn. 21P/28/2023 Okresný súd Rimavská Sobota návrh otca o nariadenie neodkladného opatrenia zamietol s tým, že v danom prípade nezistil dôvodnosť nariadenia neodkladného opatrenia. Otec sa podaným návrhom domáhal zverenia maloletých detí do jeho osobnej starostlivosti, nakoľko matka podľa jeho tvrdení sa o deti nestará, hrubo zanedbáva starostlivosť o ne. Otec sa voči uzneseniu Okresného súdu Rimavská Sobota, sp.zn. 21P/28/2023 zo dňa 25.09.2023, ktorým okresný súd návrh otca zamietol, odvolal. Krajský súd v Žiline svojím uznesením, č.k. 13CoP/80/2023 potvrdil uznesenie Okresného súdu v Rimavskej Sobote vo výroku, ktorým návrh otca o nariadenie neodkladného opatrenia zamietol s odôvodnením, že tak z vyjadrenia kolízneho opatrovníka, ako i ORPZ v Lučenci, OOPZ Poltár nevyplývajú také skutočnosti, ktoré by odôvodnili nariadenie neodkladného opatrenia vo veci starostlivosti o maloleté deti. Ani samotná skutočnosť, keď medzi rodičmi dochádza k nezhodám pri realizovaní styku otca s maloletými deťmi, nie je dôvodom pre zmenu výchovného prostredia formou neodkladného opatrenia, a preto odvolací súd napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie tak, ako je uvedené i vyššie v napadnutej časti potvrdil. (č.l. 63-64 spisu)

4. S poukazom na Čl. 5 Zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine, § 36 ods. 1 Zákona o rodine, okresný súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti jeho rozhodnutia. Okresný súd v prvom rade sa zaoberal otázkou zverenia maloletých detí do osobnej starostlivosti niektorému z rodičov. Povinnosťou súdu je, aby pri rozhodovaní o zverení dieťaťa do výchovy rodičov sledoval predovšetkým záujem dieťaťa s ohľadom na jeho osobnosť, najmä vlohy, schopnosti a vývojové možnosti a so zreteľom na životné pomery rodičov. Súd musí dbať, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na starostlivosť oboch rodičov a udržiavanie pravidelného osobného styku s nimi a právo druhého rodiča, ktorému nebude dieťa zverené, na pravidelnú informáciu o dieťati. Súd má prihliadnúť taktiež k citovej orientácii a zázemiu dieťaťa, k výchovnej schopnosti a zodpovednosti rodičov, k stabilite budúceho výchovného prostredia, k schopnosti rodičov dohodnúť sa na výchove dieťaťa s druhým rodičom, k citovým väzbám dieťaťa na súrodencov, prarodičov a ďalších príbuzných, a tiež k hmotnému zabezpečeniu zo strany rodičov, vrátane bytových pomerov.

5. Z vykonaného dokazovania mal okresný súd preukázané, že maloleté deti pochádzajú z partnerského vzťahu navrhovateľky s otcom maloletých detí. Vykonaným dokazovaním mal okresný súd preukázané, že rodičia už dlhšiu dobu nežijú v spoločnej domácnosti a práve matka je tou z rodičov, ktorá zabezpečuje osobnú starostlivosť maloletým deťom, ktoré sú na ňu citovo naviazané a zvyknuté. Matka žije v jednoizbovom dome v G. H. E. spolu so svojimi dvomi deťmi, starými rodičmi a sesternicou, ktorá bola starým rodičom zverená do náhradnej osobnej starostlivosti. Ako vyplýva zo správy ÚPSVaR Lučenec v domácnosti bolo čisto, nedostatky neboli zistené. Mesačné náklady na bývanie predstavujú sumu 140,-Eur. Matka doposiaľ maloleté deti dojčí. Otec býva v dvojizbovom prenajatom byte v K.. Je nezamestnaný, má stredoškolské vzdelanie bez maturity a je evidovaný na ÚPSVaR, finančne mu vypomáha brat, ktorý je podnikateľom. Okresný súd zveril maloleté deti do osobnej starostlivosti matky. Pri svojom rozhodnutí prihliadol na útlý vek maloletých detí, ktoré matka ešte stále dojčí, ako aj na nie práve najlepší vzťah medzi rodičmi a ich neschopnosť dohodnúť sa ohľadne výchovy a starostlivosti o maloleté deti. Zo správy z prešetrenia pomerov, ako aj z výsluchu kolízneho opatrovníka na pojednávaní, ktorý dosť často navštevuje domácnosť matky, keďže starí rodičia, s ktorými zdieľa matka spoločnú domácnosť, majú zverenú jej sesternicu do náhradnej osobnej starostlivosti, boli vyvrátené negatívne tvrdenia otca o nedostatkoch hygieny v domácnosti, alkoholizme v rodine a o zanedbávaní starostlivosti o maloleté deti. Šetrením prostredníctvom OOPZ Poltár boli taktiež vyvrátené skutočnosti tvrdené otcom ohľadom nevhodného správania matky a členov jej rodiny počas nočných hodín.

6. Okresný súd na pojednávaní rozhodol o úprave styku otca s maloletými deťmi, keďže rodičia nedospeli k žiadnej dohode. Okresný súd styk otca s maloletými deťmi upravil v súlade s § 25 ods. 2 veta pred bodkočiarkou Zákona o rodine. Pri jeho úprave okresný súd prihliadol na denný režim maloletých detí, na ich útlý vek, ako aj na to, že matka stále maloleté deti dojčí. Úprava styku je zodpovedajúca záujmu maloletých detí, ktorým nepochybne je podľa čl. 5 Zákona o rodine mať zabezpečené podmienky na

vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi a zodpovedá aj čl. 4 Zákona o rodine, v ktorom je stanovené, že rodičovské práva a povinnosti patria obom rodičom. Okresný súd v predmetnej veci poukazuje aj na čl. 41 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého starostlivosť o deti a ich výchova je právom rodičov; deti majú právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť. V Dohovore o právach dieťaťa, in concreto v čl. 18 ods. 1 je zakotvená zásada, že obaja rodičia majú spoločnú zodpovednosť za výchovu a vývoj dieťaťa. Základným zmyslom ich starostlivosti musí pritom byť záujem dieťaťa. Pri rozhodovaní o úprave styku, respektíve o zverení maloletého dieťaťa, má súd preto prihliadať na záujmy dieťaťa a na práva a povinnosti rodičov podieľať sa na výchove a starostlivosti o dieťa. Jedným z prostriedkov na zabezpečenie čiastočnej spoluúčasti rodiča, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, na výchove maloletého dieťaťa a na udržiavanie rodičovského vzťahu a upevňovanie citových vzťahov je osobný styk rodičov s maloletým dieťaťom. Úlohou rodiča, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do výchovy, je najmä to, aby pri styku s maloletým dieťaťom svoju rolu vo výchove dieťaťa uplatňoval len pozitívnym spôsobom a v intenciách § 25, ako aj čl. 29 Dohovoru o právach dieťaťa, a nie aby maril výsledky výchovy dieťaťa rodičom, ktorému bolo dieťa zverené do osobnej starostlivosti. Úlohou rodiča, ktorý má maloleté dieťa v osobnej starostlivosti, je okrem iného aj to, aby so zreteľom na záujem dieťaťa vytváral priaznivé podmienky na styk tohto rodiča s maloletým dieťaťom, a to najmä vedením dieťaťa k správneému vzťahu k tomuto rodičovi (R 96/1967).

7. Zákon o rodine v § 62 a nasl. upravuje základné pravidlá pre určenie výšky výživného na dieťa. Konkrétna výška výživného je ovplyvňovaná faktormi jednak na strane dieťaťa, jednak na strane povinného rodiča. Pri posudzovaní potenciality príjmov povinného rodiča (v prejednávanej veci otca) musí súd postupovať veľmi prísne a zhodnotiť všetky relevantné skutočnosti, ktoré sa v konaní preukážu. Snaha povinného rodiča o zníženie vyživovacej povinnosti na najmenšiu možnú mieru je zo zákona eliminovaná tým, že pri určovaní výšky vyživovacej povinnosti (akejkoľvek) sa neprihliada len na jeho skutočné príjmy, ktoré v čase vyhlásenia rozhodnutia dosahuje, ale vychádza sa z jeho potenciálnych príjmov, teda príjmov, ktoré by mal, resp. mohol dosahovať pri existencii objektívne preukázaných skutočností (vek, stupeň dosiahnutého vzdelania a jeho zameranie, zdravotný stav, schopnosti, prax, dopyt na trhu práce a podobne). V zmysle § 75 ods. 1 vety druhej Zákona o rodine na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie. Okrem toho v zmysle § 62 ods. 5 Zákona o rodine výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

8. Okresný súd uviedol, že vyššie citované zákonné ustanovenia vyjadrujú všeobecné hľadiská, na ktoré súd prihliada pri určení vyživovacej povinnosti. Patria k nim predovšetkým odôvodnené potreby dieťaťa, ktoré môžu byť rôzne a sú závislé predovšetkým od veku, zdravotného stavu dieťaťa, od jeho fyzickej a duševnej vyspelosti, spôsobu obsahu jeho prípravy na jeho budúce povolanie a pod. Výživné pre dieťa totiž neslúži len na uspokojenie všetkých jeho odôvodnených hmotných potrieb (strava, ošatenie, obuv, atď.), ale aj ďalších odôvodnených potrieb dôležitých pre výchovu a vývoj dieťaťa (vzdelanie, príprava na povolanie, kultúrne, športové a rekreačné potreby a pod.). Odôvodnené potreby dieťaťa sú však bezprostredne ovplyvňované aj schopnosťami a možnosťami rodičov. Ak sú reálne možnosti a schopnosti rodičov obmedzené, sú odôvodnenými len bežné potreby, ktoré nepresahujú obvyklú, základnú mieru všetkých potrieb nevyhnutných pre život kultúrneho človeka. Ak sú ale reálne možnosti a schopnosti rodičov vyššie, odôvodnenými sú aj ďalšie potreby dieťaťa, ktoré síce nie sú nevyhnutné, ale so zreteľom na okolnosti konkrétneho prípadu sú prospešné pre všestranný vývoj dieťaťa. Pre určenie výšky výživného pre dieťa sú teda rozhodujúce reálne zárobkové možnosti, schopnosti a majetkové pomery každého z rodičov, ktoré sú dané nielen subjektívnymi vlastnosťami, ale aj okolnosťami objektívneho charakteru. V zmysle § 75 ods. 1 veta druhá Zákona o rodine sa zakotvuje, že na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku alebo majetkového prospechu. Navyiac súd prihliadne aj na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará a rovnako tak berie do úvahy i prídavky na deti, ktoré sa sčasti podieľajú na úhrade potrieb detí.

9. Z písomnej odpovede ÚPSVaR Lučenec zo dňa 29.11.2023 mal okresný súd preukázané, že matka maloletých detí nie je príjemcom pomoci v hmotnej núdzi, od 01.07.2022 poberá rodičovský príspevok na maloletú A. B., nar. XX.XX.XXXX v sume 345,20 Eur mesačne a prídavok na dieťa od 01.07. 2022

na obe maloleté deti vo výške 120,-Eur mesačne. „Svoje mesačné náklady na bývanie a na maloleté deti matka vyčíslila nasledovne: -náklady na domácnosť prispieva starej matke: 50,-Eur, -plienky 200,-Eur na obe deti spolu, -detská výživa 50,-Eur, -oblečenie pre deti: 60-70 Eur, -obuv: 30,-Eur polročne, -drogéria: 20,-Eur, -sporenie 32,-Eur, Súd pri určení mesačného výživného na maloleté deti vzhľadom na vekový rozdiel 1 roku a 5 dní zohľadnil na každé dieťa: -plienky: 50,-Eur na jedno dieťa, -umelá výživa: 25,-Eur na jedno dieťa, -drogéria: 20,-Eur na jedno dieťa, -oblečenie: 30,-Eur, -poistenie dieťaťa: 32,-Eur, -bývanie 15,-Eur na jedno dieťa, t.j. 172,-Eur : 2 (rodičia) = 86,-Eur na jedno dieťa a rodiča mesačne na každé dieťa zvlášť, z dôvodu nízkeho vekového rozdielu medzi deťmi.“ Matka na pojednávaní s takto určeným výživným súdom na maloleté deti súhlasila. Súd zároveň matke priznal zmeškané výživné na každé dieťa zvlášť na jej návrh od 15.09.2023, t.j. od podania návrhu. Okresný súd mal zato, že výdavky uvedené matkou v konaní nijakým spôsobom neprekračujú všeobecne známe náklady na tieto položky. Notoricky známou skutočnosťou je tiež vysoká inflácia a s ňou súvisiace niekoľkonásobné zvýšenia cien energií, tovarov a služieb. Podstatným je aj fakt, že výdavky na stravu pre maloleté deti sa s ich rastúcim vekom zvyšujú. Je evidentné, že maloleté deti sú neustále vo vývoji, s čím sú spojené vyššie výdavky na stravu, oblečenie a obuv. To však nie sú jediné náklady na výživu. V súvislosti s vekom dochádza bez pochyb i k zvýšeniu výdavkov na hygienické potreby. Matka má maloleté deti vo svojej osobnej starostlivosti, t.j. žije s nimi v spoločnej domácnosti. Svoju vyživovaciu povinnosť si tak voči nim plní i každodennou starostlivosťou a uspokojovaním ich bytovej potreby (§ 62 ods. 4 ZoR), čo okresný súd zohľadnil pri určení výšky výživného otca. Okresný súd podľa § 75 ods. 1 ZoR prihliadol v prvom rade na odôvodnené potreby maloletých detí, pričom vyššie uvedené mesačné výdavky eklatantne považuje za odôvodnené. Otec maloletých detí je momentálne nezamestnaný, nie je poberateľom dávok sociálneho poistenia, nepoberá a ani nepožiadaval o dávku v hmotnej núdzi a o štátne sociálne dávky. Finančne ho podporuje brat. Nie je vlastníkom nehnuteľného majetku, je vlastníkom štyroch motorových vozidiel, na ktorých viaznu exekútorské blokácie. Otec deklaroval svoje mesačné výdavky: nájom bytu: 180,-Eur mesačne, električka: 30,-Eur.

10. Zo zákonných ustanovení citovaných v rozsudku týkajúcich sa určovania rozsahu vyživovacej povinnosti rodičov k maloletým deťom vyplýva, že kritériami určovania rozsahu výživného sú popri odôvodnených potrebách detí aj možnosti, schopnosti a majetkové pomery rodičov. Pri určovaní konkrétneho rozsahu výživného preto treba vychádzať predovšetkým z toho, aká peňažná suma mesačne je potrebná na úhradu odôvodnených potrieb detí, pričom medzi tieto potreby patria výživa vo vlastnom slova zmysle, hmotné potreby ako sú šatstvo, bielizeň, náklady na bývanie, ako aj potreby súvisiace s rozširovaním a prehľbovaním vzdelania detí, rozvojom ich záujmov na budúce povolanie, kultúrne, športové a rekreačné potreby, t.j. všetky nevyhnutné potreby, ktoré vyžaduje život kultúrneho človeka v súčasnosti. Miera týchto potrieb je odstupňovaná a závisí predovšetkým od veku dieťaťa, jeho zdravotného stavu, pričom, ak to možnosti a schopnosti rodičov dovoľujú, má výživné zabezpečovať primeraný podiel na výhodách, ktoré dovoľujú možnosti rodičov. Odôvodnené potreby detí v rovnakom veku a na rovnakom stupni školskej dochádzky sú spravidla rovnaké, pokiaľ nie sú v určitom konkrétnom prípade zvýšené v dôsledku zhoršeného zdravotného stavu, finančnej náročnosti, záujmovej alebo športovej činnosti, prípadne ak rozumové schopnosti dieťaťa odôvodňujú nadštandardné vzdelávanie dieťaťa, pričom ide o všeobecne známu skutočnosť, ktorú nie je potrebné osobitne dokazovať. Dokazovať treba len nadštandardné výdavky, resp. potreby dieťaťa, ktoré vybočujú z rámca potrieb iných detí v rovnakom veku. Pri určovaní rozsahu vyživovacej povinnosti je súd povinný prihliadať aj na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Na strane povinných rodičov dieťaťa súd zisťuje ich reálne príjmy, celkové majetkové pomery, nevyhnutné životné náklady a prihliada aj na ich ďalšie zákonné vyživovacie povinnosti. Žiadny účinný zákon v SR však nezakotvuje povinnosť rodičov pracovať. Preto je potrebné zisťovať potencionálnu životnú úroveň rodiča, ktorá je limitovaná okrem majetkových pomerov aj jeho finančnými nárokmi na zabezpečenie uspokojenia jeho potrieb. Pri určovaní miery životnej úrovne môže súd vziať do úvahy zistenie a vyčíslenie mesačných nákladov povinného rodiča. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov a pokiaľ životná úroveň jedného z nich predstavuje vyšší životný štandard, možno očakávať, že rovnaký štandard umožní svojmu dieťaťu formou výživného, čo je v súlade s požiadavkou, že dieťa rodičov, ktorí nežijú spolu, má mať takú životnú úroveň, ako keby spolužitie rodičov existovalo. Dieťa sa má podieľať na životnej úrovni svojich rodičov, avšak úlohou rodičov je si túto životnú úroveň zvyšovať, pokiaľ ale rodič takúto snahu neprejaví, táto nie je v najlepšíšom záujme maloletého dieťaťa.

11. Okresný súd pri určení výšky výživného na maloleté deti zo strany otca vychádzal z jeho potencionálneho príjmu cca 900,-Eur - 1500,-Eur (voľné pracovné miesta lustrované súdom), pričom

musel zohľadniť jeho nevyhnutné mesačné výdavky na domácnosť a bežné potreby. Z vyššie uvedenej lustrácie voľných pracovných miest vhodných pre otca maloletých detí, zistil, že je dostatok voľných pracovných miest, napr.: „Súd vykonal lustráciu voľných pracovných miest vhodných pre otca maloletých detí, na základe čoho má za preukázané, že je dostatok pracovných ponúk vhodných pre otca, ktorý má ukončené stredoškolské vzdelanie bez maturity - odbor murár, napr.: -Železnice SR: pracovná pozícia traťový robotník - Margecany, Kremnica, Diviaky, Brezno, Banská Bystrica, Novej Bane s mesačným príjmom vo výške 935,-Eur,
-I.S.O.N.: pracovná pozícia stavebný robotník, tesár - Banská Bystrica s mesačným príjmom vo výške 1000 - 1800,-Eur,
-TOBI TEAN, s.r.o.: pracovná pozícia pomocný stavebný robotník - Banskobystrický, Nitriansky a Prešovský kraj s mesačným príjmom vo výške 1.300,-Eur,
-STAVEKO-TATRY, s.r.o.: pracovná pozícia stavebný robotník s mesačným príjmom vo výške 1.700,-Eur,
- STRABAG: Zvolen, pracovná pozícia: vodič, stavebný robotník s mesačným príjmom vo výške 5,86,-Eur na hodinu,
- KA GROUP, s.r.o.: pracovná pozícia pracovník na stavbe, údržbár a dokončovacie práce - Liptovský Mikuláš s mesačným príjmom vo výške 1.500,-Eur,
- PROGREE, s.r.o.: pracovná pozícia pomocná pracovná sila na stavbe - Bratislavský kraj s mesačným príjmom vo výške 1500-1800,-Eur,
- INSTALMONT SK, s.r.o.: pracovná pozícia murár/ pomocný pracovník - Polinky, s mesačným príjmom vo výške 1700,-Eur,
-Aarsleff Hulín, s.r.o.: pracovná pozícia robotník - Trnavský kraj, s mesačným príjmom vo výške 1500-2000,-Eur,
- MAKE TECHNOLOGY, s.r.o.: pracovná pozícia murár- stavebný pracovník -Slovensko, s mesačným príjmom vo výške 7,-Eur za hodinu,
- STAVMAXBB, s.r.o.: pracovná pozícia murár - obkladač - Banská Bystrica, s mesačným príjmom vo výške 1100,-Eur.
- OBI Slovakia, s.r.o.: pracovná pozícia predavač oddelenia stavba - Bratislava, s mesačným príjmom vo výške 1115,-Eur. (č.l. 130 -134 spisu).“

12. V odôvodnení napadnutého rozsudku okresný súd uviedol, že pri zisťovaní možností, schopností a majetkových pomerov otca nevychádzal z jeho skutočného príjmu, ale z jeho „potencionálneho príjmu, ktorý by mohol dosahovať, ak by riadne využíval svoje pracovné schopnosti. Hodnotiac vyššie uvedené skutočnosti, berúc do úvahy odôvodnené potreby maloletých detí, prihliadajúc na skutočnosť, že tieto sa nachádzajú v osobnej starostlivosti matky, s ktorou žijú v spoločnej domácnosti, a teda táto im zabezpečuje inter alia aj osobnú starostlivosť, ktorá musí byť príslušným spôsobom finančne kompenzovaná. Súd ustálil výšku výživného na maloleté deti v sume 86,-Eur mesačne na každé dieťa zvlášť aj napriek tomu, že otec nemá žiaden príjem, svoje výdavky uhrádza len vďaka svojmu bratovi. Sudca na pojednávaní považoval za ad absurdum opakovane uvedený dôvod a odpoveď otca na otázku prečo nepracuje, a to jeho neustále predvolávanie na políciu. Súd pri rozhodovaní o výživnom vo vzťahu k povinnému rodičovi neberie do úvahy len jeho reálne zárobky, ale aj potencialitu jeho príjmu. Súd lustráciou zistil niekoľko potencionálne pre otca vhodných a dobre finančne ohodnotených pracovných miest, a tu súd kladie akcent na tú skutočnosť, že otec nepreukázal žiaden lekársky posudok, ktorým by mu bola akokoľvek percentuálne znížená pracovná spôsobilosť, alebo akékoľvek zdravotné obmedzenie. Začiatok úhrady výživného pre maloleté deti datovaný dňom 15.09.2023 súd určil s prihliadnutím na návrh matky na pojednávaní. Súd vzhľadom na momentálnu finančnú situáciu otca zmeškané výživné na maloleté deti na návrh matky povolil otcovi platiť spolu s bežným výživným v splátkach v počte osem do jeho úplného zaplatenia. V danej súvislosti súd poukazuje na argumentáciu Ústavného súdu ČR I. ÚS 1335/14 zo dňa 26.05.2014, ktorá je vzhľadom na podobnosť právnej úpravy plne aplikovateľná i na prejednávajúcu vec: „Akonáhle sa človek stane rodičom, nadobúda určité práva s tým spojené, ale tiež mu začne vznikať určité obmedzenie dané existenciou dieťaťa a jeho záujmami. Ak sa rozhodne preto rodič využívať práva na slobodu pohybu a voľbu povolania, musí mať pritom súčasne na zreteli záujmy svojho dieťaťa, v prejednávanej veci záujem na zabezpečení všetkých potrieb svojej dcéry napomáhajúcej všestrannému rozvoju jej osobnosti. V prípade kolízie záujmu dieťaťa a rodiča preváža záujem dieťaťa, ktorý je prvoradým hľadiskom pri akejkolvek činnosti týkajúcej sa detí (pozri napr. čl. 1 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa).“ Vzhľadom k evidentne zlej komunikácii medzi rodičmi, ktorí sa nevedia dohodnúť ohľadne výchovy a starostlivosti o maloleté deti súd nariadil obom výchovné opatrenie v súlade s § 37 ods. 2 písm. d/ Zákona o rodine, podrobenia sa sociálnemu

poradenstvu na Referáte poradensko-psychologických služieb ÚPSVaR Lučenec za účelom zlepšenia komunikácie medzi nimi.“ O náhrade trov konania okresný súd rozhodol v súlade s § 52 CMP.

13. Proti tomuto rozsudku okresného súdu podal rozsiahle odvolanie otec prostredníctvom právnej zástupkyne podľa § 365 ods. 1 písm. d), e), f), g), h) CSP, pretože matka maloletých detí vo svojom návrhu neuvádzala pravdu. Svoje tvrdenia matka maloletých detí ničím nepreukázala. Výdavky, ktoré uviedla vo svojom návrhu matka riadne nevydokladovala, sú neopodstatnené a ničím nepodložené. Matka maloletých detí čo sa týka výdavkov na maloletú A. B., uviedla že platí za sušené mlieko SUNAR 50,-Eur mesačne, hoci tvrdila, že maloleté dieťa stále dojčí. Matka tiež uviedla, že platí sporenie na každé dieťa 32,-Eur mesačne v K. C. C. B., čo nie je nevyhnutný výdavok na dieťa. Taktiež matka nadhodnotila výdavky na plienky na maloleté deti, ktoré uviedla, že sú 200,-Eur na obe deti spolu. Maloletým deťom pravidelne kupuje plienky aj on, takže vie, že v tak vysokej sume matka plienky pre deti nekupuje. Čo sa týka výdavkov matky na bývanie, tak tieto hradí stará matka matky dieťaťa, s ktorou žije v spoločnej domácnosti. Uvedené výdavky matka maloletých detí nijako nepreukázala. Matka maloletých detí na pojednávaní konanom dňa 19. januára 2024 na Okresnom súde Lučenec nevedela vydokladovať dôkazy ohľadom výdavkov na maloleté deti, ani výdavkov na domácnosť, v ktorej býva so svojimi starými rodičmi, sesternicou, ktorá je zverená do náhradnej osobnej starostlivosti starých rodičov, ako aj ďalších osôb, ktoré žijú v spoločnej domácnosti. Nesúhlasil s výpočtom výdavkov, ktoré započítala sudkyňa v napadnutom rozsudku na maloleté deti, z čoho odvodzovala výšku výživného na maloleté deti. Čo sa týka jeho výdavkov, musí hradiť výdavky spojené s bývaním: - za nájom bytu: 180 Eur mesačne, - za elektrinu sumu: 30 Eur mesačne. Tiež musí hradiť osobné výdavky: za stravu, hygienické potreby, oblečenie a obuv, lieky a iné. Čo sa týka napadnutého rozsudku vo výroku o povinnosti prispievať na výživu maloletých detí A. a C. B., výživným vo výške 86,-Eur mesačne na každé dieťa zvlášť, nie je v jeho silách platiť tak vysoké výživné ako je uvedené v napadnutom rozsudku, nakoľko je v súčasnej dobe nezamestnaný, evidovaný ako uchádzač o zamestnanie na Úrade práce sociálnych vecí a rodiny v Rimavskej Sobotke. Žiadnu pomoc v hmotnej núdzi od štátu nepoberá, preto nemá z čoho platiť tak vysoké výživné na maloleté deti A. B. a C. B., ako stanovil okresný súd v napadnutom rozsudku. Výživné na maloleté deti uhradil v januári 2004 vo výške 76,-Eur a vo februári 2024 vo výške 76,-Eur. Doklad o úhrade výživného na maloleté deti predkladá v prílohe. Vytýkal súdu prvej inštancie, že nepostupoval správne, keď pri určení výšky výživného na maloleté deti vychádzal len z potencionálneho príjmu cca 900,-Eur - 1.500,-Eur (voľné pracovné miesta lustrované súdom), pretože nebral do úvahy veľkú vzdialenosť miesta potencionálneho pracoviska ako Prešovský kraj, Nitriansky kraj, Liptovský Mikuláš a iné vzdialené miesta od miesta bydliska, možnosti ubytovania, výdavky na cestovanie, znížená možnosť byť v častejšom osobnom kontakte s deťmi, a iné faktory. Potencionálny príjem, ktorý si lustroval okresný súd, je založený len na fiktívnej báze, bez istoty reálneho prijatia do zamestnania na okresným súdom lustrované pracovné miesta. Na mnohé z lustrovaných pracovných miest je potrebná odbornosť, ktorú vôbec nespĺňa, ako napr. pozícia údržbár (KA GROUP, s.r.o.), či tesár (I.S.O.N.) a iné. V dôsledku zdravotných problémov nemôže vykonávať niektoré pracovné činnosti. Mal vážne problémy s obličkami (zápal obličiek), v dôsledku čoho musel byť hospitalizovaný v nemocnici, nemôže vykonávať pracovné činnosti, pri ktorých by mohol byť vystavovaný chladu.

14. Vytýkal súdu, že sa nezaoberal skutočnosťami, že matka maloletých detí býva v jednoizbovom dome v G. H. E. spolu s ich dvoma maloletými deťmi, so svojimi starými rodičmi, ktorí sa starajú o jej sesternicu, ako aj ďalšími osobami, ktoré prispievajú na ich spoločnú domácnosť. V uvedenom dome, ktorý pozostáva iba z jednej izby a jednej kuchyne sa tlačí veľké množstvo ľudí, ktorých už vymenoval. Ich maloleté deti A. a C. B. nemajú v uvedenom dome žiadne súkromie, ani nemajú zabezpečený pokojný a bezpečný spánok, lebo osoby, ktoré v uvedenom dome žijú, často požívajú alkoholické nápoje a po sebe nahlas kričia. Mal za to, že v podmienkach, v ktorých matka s maloletými deťmi v súčasnej dome žije, nie sú deti dostatočne chránené, chýba im pocit pokoja, pohody a bezpečia. Uvedené prostredie zle vplýva na ich citový a fyzický vývoj.

15. V odvolaní otec uviedol, že matka maloletých detí vo svojom písomnom návrhu navrhovala, aby maloleté deti A. a C. B. boli zverené do jej osobnej starostlivosti a aby jemu bola uložená povinnosť prispievať na výživné maloletých detí výživným vo výške 30% zo sumy životného minima na každé dieťa zvlášť vždy do 15. dňa mesačne vopred, a to od septembra 2023. Nesúhlasil s rozhodnutím okresného súdu, čo sa týkalo úpravy styku otca, s maloletými deťmi A. B. a C. B. tak, ako o tom rozhodla sudkyňa v napadnutom rozsudku. Maloleté dcéry A. B. a C. B. má úprimne rád a má s nimi vybudovaný pekný a silný citový vzťah. Žiadal, aby odvolací súd zmenil napadnutú časť rozhodnutia ohľadom úpravy styku

otca, teda otca s maloletými deťmi, aby mohol byť s deťmi po dlhšiu dobu. V byte, kde býva, má v meste K. vytvorené priaznivé bytové podmienky pre výchovu a starostlivosť o maloleté deti. Deťom vytvoril pokojný a bezpečný domov, kde sa cítia dobre. Žiadal, aby mu bolo umožnené stýkať sa s maloletými deťmi - každý párný víkend od piatku od 13.00 hod. do nedele do 17.30 hod, každú nepárnu sobotu a nedeľu od 13.00 hod. do 17.30 hod. Matka maloletých detí ako aj jej rodinní príslušníci, s ktorými žije v spoločnej domácnosti mu bránia v stretávaní sa s maloletými deťmi. Keď príde do G. H. E. za účelom stretnutia sa s maloletými deťmi, rodinní príslušníci matky ho slovne, aj fyzicky napádajú a bránia mu, aby sa s maloletými deťmi stretával. Fyzicky ho napadli a musel vyhľadať lekársku pomoc a volať na pomoc príslušníkov polície. Spôsobili mu viaceré zranenia, mal otras mozgu a pomliaždenie v oblasti hlavy. Musel absolvovať CT hlavy a v dôsledku uvedeného zranenia bol práceneschopný.

16. Otec v odvolaní citoval § 62 Zákona o rodine a uviedol, že matka maloletých detí v súčasnej dobe poberá rodičovský príspevok na A. B. v sume 345,20 Eur mesačne a prídavok na dve maloleté deti v sume 120,-Eur mesačne. Spolu to činí sumu vo výške: 465,-Eur. Otec nemá žiaden príjem, preto do doby, kým sa mu podarí nájsť si prácu, je v jeho silách platiť výživné na maloleté deti iba v minimálnej výške. Matka maloletých detí doposiaľ ničím nepreukázala výšku svojich skutočných výdavkov. Nesúhlasí s vyjadrením sudkyne, kde uvádza, že po zrátaní výdavkov na maloleté deti na stravu, bývanie a ošatenie je táto suma 86,-Eur mesačne na každé dieťa a že táto suma zodpovedá potrebám maloletých detí, nakoľko tak vysoká suma nebola nijakým dôkazom preukázaná. Sudkyňa neprihliadala na to, že v súčasnej dobe nie je v jeho možnostiach a ani schopnostiach uhrádzať tak vysokú sumu výživného na maloleté deti, preto nesúhlasí ani s výškou zmeškaného výživného na maloleté deti A. B. a C. B. vo výške 344,-Eur za obdobie 15.09.2023 do 15.01.2024. Z hore uvedených dôvodov nesúhlasí s napadnutým rozhodnutím súdu prvej inštancie v bode III., IV., V. uvedeného rozsudku. Navrhol, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie zrušil v uvedenej časti, nakoľko nie je správne a nesleduje záujem maloletých detí, ale iba záujem matky, ktorá sa v skutočnosti o maloleté deti riadne nestará a výživné na deti chce užívať vo svoj osobný prospech. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že sa jeho návrhu vyhovie, teda, že:

„III. zaviazá otca povinnosťou prispievať na výživu maloletých detí A. B., nar. XX.XX.XXXX a C. B., nar. XX.XX.XXXX výživným vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa podľa osobitného zákona mesačne na každé dieťa zvlášť vždy vopred do 15. dňa toho ktorého mesiaca k rukám matky, počnúc dňom právoplatnosti uvedeného rozsudku,

V. otec je oprávnený stýkať sa s maloletými deťmi A. B., nar. XX.XX.XXXX a C. B., nar. XX.XX.XXXX nasledovne:

- každý párný víkend od piatku od 13.00 hod. do nedele do 17.30 hod.

- každú nepárnu sobotu a nedeľu od 13.00 hod. do 17.30 hod.“, alebo, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil vo výroku „III. kde Okresný súd Lučenec rozhodol, že určil povinnosť otca prispievať na výživu maloletých detí A. B., nar. XX.XX.XXXX a C. B., nar. XX.XX.XXXX, výživným vo výške 86,-Eur mesačne, na každé dieťa zvlášť vždy vopred do 15. dňa toho ktorého mesiaca k rukám matky, počnúc dňom 15.09.2023,

IV. kde Okresný súd Lučenec rozhodol, že zmeškané výživné na maloleté deti A. B., nar. XX.XX.XXXX a C. B., nar. XX.XX.XXXX, za obdobie 15.09.2023 do 15.01.2024 vo výške 344,-Eur za každé dieťa zvlášť je otec povinný splácať spolu s bežným výživným do jeho úplného zaplatenia v ôsmich splátkach vo výške 43,-Eur mesačne na každé dieťa zvlášť pod hrozbou straty výhody splátok“, alebo aby napadnutý rozsudok zmenil v zmysle § 388 CSP, tak že: „III. Otec je povinný prispievať na výživu maloletých detí A. B., nar. XX.XX.XXXX a C. B., nar. XX.XX.XXXX výživným vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa podľa osobitného zákona mesačne na každé dieťa zvlášť vždy vopred do 15. dňa toho ktorého mesiaca k rukám matky, počnúc dňom právoplatnosti uvedeného rozsudku. IV. sa ruší V. Otec je oprávnený stýkať sa s maloletými deťmi A. B., nar. XX.XX.XXXX a C. B., nar. XX.XX.XXXX nasledovne:

- každý párný víkend od piatku od 13.00 hod. do nedele do 17.30 hod.

- každú nepárnu sobotu a nedeľu od 13.00 hod. do 17.30 hod.“

17. K doručenému odvolaniu otca sa vyjadril kolízny opatrovník, ktorý uviedol, že trvá na svojich vyjadreniach a doterajšej správe a je toho názoru, že s prihliadnutím na záujem mal. detí navrhuje rozsudok okresného súdu v odvolaní v napadnutých častiach, ako vecne správne rozhodnutie potvrdiť.

18. K doručenému odvolaniu otca sa písomne vyjadrila matka prostredníctvom právnej zástupkyne, ktorá poukázala na to, že otec nesúhlasí s nákladmi na základné životné potreby detí, navrhuje len

minimálne výživné. Výživné v sume 86.- Eur na každé dieťa, nie je podľa matky v súčasnej dobe premrštené. Denne by mal otec prispievať každému dieťaťu 2,86.- Eur na deň. Nie je pravdou, že otec deťom nakupuje plienky, potraviny, či iné potreby. Otec deťom okrem sumy 76.- Eur celkovo na obe deti, ničím neprispieva. Sunar matka kupuje pre menšiu dcéru, ktorú dojčí a dokrmuje. Maloletá C. už začína nabiehať aj na riadnu stravu. Výdavky na bývanie tvoria príspevok matky na úhradu elektriny, kúrenia pevným palivom, voda polročne. Nie je povinnosťou starých rodičov zabezpečovať náklady na bývanie vnučky a pravnučiek. V zmysle vyjadrenia ÚPSVaR ide o čisté prostredie, v ktorom majú deti zabezpečené základné životné potreby, majú k dispozícii sociálne zariadenie a kúpeľňu, izbu. Ide o skromnejšie podmienky, avšak plne postačujúce pre výchovu dieťaťa. Domácnosť je dlhodobo sledovaná sociálnou kuratelou, nakoľko stará matka má 15 rokov zverenú do starostlivosti ďalšiu vnučku. Sociálne pracovníčky opakovane potvrdili, skromné, ale čisté bytové pomery. Nikdy nebolo zistené požívanie alkoholu, alebo drog. Starý otec pracuje ako člen miestnej občianskej hliadky – MOPS pre obec G. H. E.. Otec detí namiesto určeného výživného platí len sumu 76.- Eur na obe deti celkovo, takže sa dostal do omeškania a bude podané trestné oznámenie. Počas celého súžitia matky s otcom detí, bol tento oficiálne nezamestnaný, robil načierno, vždy na stavbách v exteriéry. Prechladnutím obličiek trpel, keď mal cca 20 rokov. Takže asi pred 5-timi rokmi. K fyzickému napadnutiu 14.1.2024 došlo na diskotéke v K.. Otec detí si pre deti v ten víkend ani neprišiel. Otec detí by sa mohol zamestnať aj neďaleko miesta bydliska, napríklad v Brezne alebo v Rimavskej Sobotke. Je zvyknutý pracovať len neoficiálne. Nemôže mať pracovný pomer, nakoľko má viacero exekúcií. Otec si pre deti nechodí ani v čase, keď má styk upravený súdnym rozhodnutím. Nechodí pravidelne. Termíny styku absolútne nedodržiava. V sobotu nepríde, nedá vedieť, takže matka deti oblečie a čakajú ho. Potom príde v nedeľu, mal by ich vrátiť 17.30. hod. Niekedy ich donesie už o 16.00 hod, niekedy okolo 19.00 hod. Dokonca sa stalo, že deti nevrátil vôbec. K mladšej dcére nemá vzťah. Berie si staršiu. Otec si zobral staršiu A. v marci 2024 a prišla od otca bez jednej zlatej náušnice. Náušnice dostala od matkinho príbuzného pri narodení. Takže jej matka musela kúpiť iné.

19. V písomnom vyjadrení otca k vyjadreniu kolízneho opatrovníka tento uviedol, že kolízny opatrovník vo svojom vyjadrení k odvolaniu otca maloletých detí neuviedol nijaké nové skutočnosti. Uvedené vyjadrenie je podľa otca iba formálne. V skutočnosti sa v uvedenom vyjadrení kolízny opatrovník nevyjadruje k odvolaniu otca maloletých detí, ale iba k napadnutému rozsudku okresného súdu. S uvedeným vyjadrením kolízneho opatrovníka otec nesúhlasil.

20. Otec sa písomne vyjadril k vyjadreniu matky a uviedol, že táto neuvádzala pravdu. A ani vo svojom vyjadrení matka riadne nevydokladovala svoje skutočné náklady na bývanie. Matka maloletých detí neuvádzala pravdu a klame, keď tvrdí vo svojom vyjadrení, že nekupoval deťom plienky, potraviny či iné potreby. Trval na tom, že maloletým deťom kupuje plienky, ako aj vlhčené obrúsky. Tiež im kupuje potraviny ako: ovocie, jogurty, pribináčiky, džúsy, detskú vodu, keksíky, čokoládky a iné potraviny. Kupuje im aj oblečenie a hračky /dôkaz: fotky niektorých zakúpených vecí pre maloleté deti/. Výživné na maloleté deti však nevie uhrádzať vo vyššej výške ako je minimálne výživné, nakoľko sa mu nepodarilo nájsť adekvátne zamestnanie zodpovedajúce jeho vzdelaniu a obmedzeniu v dôsledku jeho zdravotných problémov s obličkami. O prácu sa uchádzal aj v zahraničí - v Českej republike v Prahe, kde absolvoval aj školenie od 22.4.2024 do 26.4.2024, avšak ho do zamestnania neprijali. Matka maloletých detí a jej rodina mu bránia v stretávaní s maloletými deťmi, zastrážujú ho, dokonca ho fyzicky napadli, aj ho okradli. Z uvedeného dôvodu na rodinu matky maloletých detí podal na polícii trestné oznámenie. Matka maloletých detí klame, keď uvádza, že bol vtedy fyzicky napadnutý na diskotéke v K.. Matka maloletých detí mu bráni v stretávaní s deťmi. Keď si po deti príde v čase určeného styku, matka mu opakovane odmietla deti vydať pod zámienkou, že sú choré. Obe maloleté deti C. L. A. má rovnako rád a žiadnu z dcér neuprednostňuje. Matka maloletých detí klame, keď tvrdí, že k mladšej dcére nemá vzťah a že si berie len staršiu. Tiež nesúhlasí s vyjadrením matky maloletých detí keď uvádza, že v marci 2024 prišla maloletá A. od otca bez jednej zlatej náušnice. Keď matke maloletú A. odovzdával, určite mala obe náušnice.

21. Krajský súd v Žiline ako súd odvolací (§ 34 Civilného sporového poriadku), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 Civilného sporového poriadku), oprávneným subjektom - účastníkom - otcom (§ 359 Civilného sporového poriadku), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 Civilného sporového poriadku), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 363 Civilného sporového poriadku) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 Civilného sporového poriadku), preskúmal rozsudok súdu

prvej inštancie bez viazanosti rozsahom (§ 65 Civilného mimosporového poriadku) a dôvodmi odvolania (§ 66 Civilného mimosporového poriadku), s prihliadnutím na prípadné vady konania, iba ak by mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, ktoré ale nezistil (§ 67 Civilného mimosporového poriadku), bez potreby zopakovania alebo doplnenia dokazovania (§ 68 Civilného mimosporového poriadku), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 Civilného sporového poriadku a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie otca nie je dôvodné, v dôsledku čoho boli splnené podmienky pre jeho potvrdenie v napadnutých výrokoch (§ 387 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

22. Pretože odvolací súd v plnom rozsahu preberá súdom prvej inštancie zistený skutkový stav, na základe ktorého dospel k správny skutkovým záverom, pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie odvolania otca, a pretože odvolací súd zdieľa i právne závery súdu prvej inštancie vo veci, ktorý na vec aplikoval správne hmotnoprávne ustanovenia a tieto v súvislosti s danou vecou i správne vyložil, a preto sa stotožňuje s odôvodnením rozhodnutia, s poukazom na § 387 ods. 2 CSP, odvolací súd konštatuje správnosť jeho dôvodov a už iba odkazuje na správne a presvedčivé písomné vyhotovenie rozsudku. Odvolací súd ani s prihliadnutím na uplatnené odvolacie argumenty odvolateľa nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od záverov súdu prvej inštancie odchýliť a nemôže preto dať mu za pravdu. Na zdôraznenie správnosti záverov súdu prvej inštancie sa potom žiada dodať už len nasledovné:

23. Odvolací súd za aplikácie § 380 ods. 2 CSP v spojitosti s § 67 CMP z úradnej povinnosti predovšetkým posudzoval, či konanie pred súdom prvej inštancie nie je zaťažené vadou/vadami, ktorá/ktoré sa týka/týkajú procesných podmienok. Posúdením procesného postupu súdu prvej inštancie v konaní, ktoré prechádzalo rozhodnutiu vo veci a ktorý zistil odvolací súd preskúmaním predloženého súdneho spisu, odvolací súd uvádza, že v konaní nezistil procesné vady zakladajúce dôvody pre zrušenie rozhodnutia podľa § 389 ods. 1 písm. a/ CSP.

24. V prvom rade odvolací súd poukazuje na skutočnosť, že otec v odvolacom konaní neuviedol žiadne nové skutočnosti alebo dôkazy, ktoré objektívne nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie, a ktoré by spĺňali procesné podmienky uvedené v § 366 CSP. Ak aj otec (mimo iného) v odvolaní poukazuje na nesprávne skutkové zistenia, je potrebné uviesť, že odvolací súd je podľa § 383 CSP viazaný skutkovým stavom zisteným súdom prvej inštancie okrem prípadov, ak dokazovanie zopakuje alebo doplní. V tomto prípade odvolací súd ale konštatuje, že súd prvej inštancie vykonal všetky relevantné dôkazy navrhnuté stranami, tieto dôkazy vyhodnotil a z hodnotenia dôkazov ustálil skutkový stav, z ktorého pri rozhodovaní vychádzal. Len na zdôraznenie vecnej správnosti záverov súdu prvej inštancie, odvolací súd považuje za podstatné sa potom vyjadriť osobitne len k niektorým odvolacím dôvodom otca, v ostatnom opätovne poukazuje na dostatočné odôvodnenie rozhodnutia okresného súdu (§ 387 ods. 2 CSP).

25. Otec podľa obsahu odvolania namietal, že súd prvej inštancie nesprávne vyhodnotil výsledky vykonaného dokazovania, v dôsledku čoho dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam.

26. Podľa § 191 Civilného sporového poriadku dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo (ods. 1). Vierohodnosť každého vykonaného dôkazu môže byť spochybnená, ak zákon neustanovuje inak (ods. 2).

27. Hodnotenie dôkazov v zmysle § 191 CSP je činnosť súdu, pri ktorej hodnotí vykonané procesné dôkazy z hľadiska ich pravdivosti a relevantnosti pre rozhodnutie. Pri hodnotení dôkazov súd v zásade nie je právnymi predpismi obmedzovaný v tom, ako má z hľadiska pravdivosti ten-ktorý dôkaz hodnotiť. Uplatňuje sa teda zásada voľného hodnotenia dôkazov. Hodnotiacia úvaha súdu pritom ale nie je svojvoľná, súd musí vychádzať zo všetkého, čo vyšlo v konaní najavo. Tieto skutočnosti musí súd rešpektovať a musí správne určiť ich vzájomný vzťah. Prítom súd nie je viazaný žiadnym poradím významu a dôkaznej sily jednotlivých dôkazov.

28. Súd prvej inštancie si túto svoju povinnosť splnil, výsledky vykonaného dokazovania riadne vyhodnotil a na ich základe odôvodnil rozhodnutie, s ktorým sa odvolací súd stotožňuje tak, ako už bolo uvedené vyššie. Odvolací súd ďalej uvádza, že vnútorné presvedčenie súdu (ako výsledok hodnotenia dôkazov) by sa totiž malo vytvárať na základe starostlivého uváženia a zhodnotenia dôkazov jednotlivo, aj v ich komplexnosti tak, aby vychádzalo z pravidiel formálnej logiky. Kontrola výsledku

hodnotenia dôkazov, ku ktorým dospel súd, sa uskutočňuje najmä prostredníctvom inštitútu odôvodnenia rozsudku. Súd má povinnosť dbať na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé a vyhovujúce najmä základnej požiadavke preskúmateľnosti. V posudzovanom prípade súd prvej inštancie v rozsahu potrebnom pre rozhodnutie dokazovaním riadne zistil skutkový stav veci, aplikoval naň správny predpis a svoje rozhodnutie aj veľmi podrobne a presvedčivo odôvodnil. Okolnosti namietané otcom v odvolaní nemajú za následok úvahu odvolacieho súdu, ktorá by nebola zhodná s v napadnutom rozhodnutí prezentovanou úvahou súdu prvej inštancie.

29. Posúdením otcom produkovaných odvolacích námietok vo svetle skutočností z obsahu spisového materiálu plynúcich, tieto odvolací súd nevyhodnotil ako opodstatnené k odlišnému rozhodnutiu ako okresný súd.

30. Odvolací súd predovšetkým pripomína, že Zákon o rodine (ust. § 62 ods. 2 a ust. § 75 ods. 1, § 78 ods. 1 veta prvá) zakotvuje povinnosť rodičov prispievať na výživu detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa (ďalej je potrebné chápať, že toto označenie v prejednávanej veci zahŕňa obe deti) má právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov, pričom pri určení rozsahu ich vyživovacej povinnosti súd prihliada k odôvodneným potrebám oprávneného, ako aj k schopnostiam, možnostiam a majetkovým pomerom povinného a pri hodnotení týchto schopností, možností a majetkových pomerov povinného teda skúma komplexne jeho majetkové pomery, ako i to či sa povinný bez dôležitého dôvodu nevzdal výhodnejšieho zamestnania, zárobku, alebo majetkového prospechu, prípadne, či nevzal na seba neprimerané majetkové riziká.

31. Povinnosť vyživovať dieťa patrí medzi základné povinnosti rodičov. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti sa vychádza zo schopností, možností a majetkových pomerov každého rodiča a prihliada sa aj na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodiča a súd neberie do úvahy pri skúmaní možností a schopností, ako aj majetkových pomerov povinného rodiča výdavky, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

32. Predmetom odvolacieho konania bolo posúdenie správnosti záverov okresného súdu, vo vzťahu k určeniu výživného a posúdenia pomerov na strane maloletých detí C. a A. a k určeniu styku otca s maloletými, v ktorých rovinách sa poukazuje na závery okresného súdu v zmysle § 387 ods. 1, 2 CSP.

33. V odvolaní otec uviedol, že výdavky uvádzané matkou na maloleté deti sú podľa neho nadhodnotené, keďže aj on sám, nakupuje deťom, takže ceny pozná, odvolací súd považuje za podstatné uviesť, že uvedená odvolacia argumentácia otca zostala len v rovine tvrdení a vyjadreného nesúhlasu. Čo sa týka napadnutého rozsudku vo výroku o povinnosti prispievať na výživu maloletých detí A. a C. B., výživným vo výške 86,-Eur mesačne na každé dieťa zvlášť, otec uviedol, že nie je v jeho silách platiť tak vysoké výživné ako je uvedené v napadnutom rozsudku, nakoľko je v súčasnej dobe nezamestnaný, evidovaný ako uchádzač o zamestnanie na Úrade práce. Ak otec namietal, že matka maloletých detí uviedla k výdavkom na maloletú A. B., že platí za sušené mlieko SUNAR 50,-Eur mesačne, hoci tvrdila, že maloleté dieťa stále dojčí, tak odvolací súd uvádza, že táto námietka otca zostala bez vplyvu na vecnú správnosť záverov okresného súdu, keďže popri dojčení predsa prichádza do úvahy i konzumácia mlieka Sunar maloletou. Ak otec v odvolaní namietal, že matka nadhodnotila výdavky na plienky na maloleté deti v sume 200,-Eur na obe deti spolu, čo vyvodzoval z toho, že maloletým deťom pravidelne kupuje plienky aj on, takže vie, že v tak vysokej sume matka plienky pre deti nekupuje, tak uvedené otcom, podľa výsledkov odvolacieho konania, zostalo v rovine tvrdení, bez uvedenia konkrétnych skutočností, ktoré by bolo možné v tejto rovine podrobiť odvolaciemu prieskumu. Vo väzbe na uvedené námietky otca odvolací súd považuje na tomto mieste za podstatné poukázať na určenú výšku výživného „..... vo výške 86,-Eur mesačne na každé dieťa zvlášť“, ktorá rozhodne neindikuje prehnané, resp. nadhodnotené zohľadnenie výdavkov na plienky, resp. stravy alebo SUNARU, mesačne na posudzované maloleté deti. Ak otec v odvolaní poukazoval na to, že výdavky matky na bývanie hradí stará matka matky detí, s ktorou žijú v spoločnej domácnosti, tak odvolací súd konštatuje, že nebola v konaní povinnosť starej matky, aby matke maloletých detí a ani maloletým deťom hradila náklady spojené s bývaním. Čo sa týkalo výdavkov otca maloletých detí, tak v odvolaní zotrval na tom, že on musí hradiť výdavky spojené s bývaním: - za nájom bytu: 180 Eur mesačne, - za elektrinu sumu: 30 Eur mesačne a že musí hradiť osobné výdavky: za stravu, hygienické potreby, oblečenie a obuv, lieky a iné.

34. Otec v odvolaní namietal, že okresný súd vychádzal z potenciality príjmov, pričom nezobral do úvahy vzdialenosť pracovných príležitostí, ktoré uvádzal okresný súd od bydliska otca. V rovine týchto odvolacích námietok odvolací súd považuje za podstatné uviesť, že okresný súd správne vychádzal pre posúdenie schopností a možností rodiča, z postulátu že v zmysle § 75 ods. 1 Zákona o rodine nie sú rozhodujúce jeho skutočné zárobkové (prípadne aj majetkové) pomery, ale jeho reálne zárobkové (prípadne aj majetkové) možnosti, dané okrem iného jeho fyzickým stavom, nadaním, množstvom získaných vedomostí a pracovných skúseností a pod. Uvedené ustanovenie je vyjadrením zásady tzv. potenciality príjmu povinného rodiča, v zmysle ktorej súd pri určovaní výživného neprihliadne len na skutočný príjem povinného rodiča, ale na jeho schopnosti, možnosti a celkové majetkové pomery, t. j. prihliadať k jeho zjavne nevyužitým schopnostiam. Rozhodujúci je potom príjem, ktorý rodič reálne mohol dosahovať a nie príjem, ktorý fakticky dosahuje, pretože princíp potenciality má prednosť pred princípom fakticity (práve takáto situácia v súdnej veci nastala). V zmysle § 62 ods. 5 Zákona o rodine je rodič povinný plne rešpektovať svoju vyživovaciu povinnosť a svoje výdavky usmerniť tak, aby plnenie vyživovacej povinnosti nebolo ohrozené a s využitím svojich subjektívnych vlastností a pracovných príležitostí si organizovať svoje pracovné aktivity tak, aby mal reálnu možnosť si riadne plniť svoju vyživovaciu povinnosť (obdobne uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Cdo/200/2018 zo dňa 30.04.2019). Princíp potenciality príjmov je inštitútom výrazne ochraňujúcim záujmy oprávneného. Nový zákon tento princíp posilňuje. Záujem zákonodarcu na tom, aby v rámci majetkových vzťahov odvodených od príslušných osobných rodinnoprávných vzťahov boli uspokojené potreby subjektov týchto vzťahov, siaha až do tej miery, že umožňuje hodnotiť nielen jeho životné okolnosti a pomery, ktoré sú reálne dané (prednosť pred princípom fakticity), ale aj tie, ktoré by za určitých podmienok mohli existovať. Zdôvodnenie sa vidí v existenčnom charaktere výživného a v potrebe zabrániť povinnému, aby svojím konaním znižoval jeho rozsah. V rámci výpočtu zákon uvádza vzdanie sa výhodnejšieho zamestnania, zárobku a majetkového prospechu. Princíp potenciality príjmov je inštitútom výrazne ochraňujúcim záujmy oprávneného. Záujem zákonodarcu na tom, aby v rámci majetkových vzťahov odvodených od príslušných osobných rodinnoprávných vzťahov boli uspokojené potreby subjektov týchto vzťahov, siaha až do tej miery, že umožňuje hodnotiť nielen jeho životné okolnosti a pomery, ktoré sú reálne dané (prednosť pred princípom fakticity), ale aj tie, ktoré by za určitých podmienok mohli existovať. Zdôvodnenie sa vidí v existenčnom charaktere výživného a v potrebe zabrániť povinnému, aby svojím konaním znižoval jeho rozsah. V rámci výpočtu zákon uvádza vzdanie sa výhodnejšieho zamestnania, zárobku a majetkového prospechu, v dôsledku čoho povinný dosahuje nižší príjem, ďalej môže ísť o prípade, keď bez závažného dôvodu nevykonával aktivitu smerujúcu k získaniu iného zamestnania. Následkom princípu potenciality (ak sa nepreukáže ospravedlniteľný dôvod) je skutočnosť, že súd pri určovaní výšky výživného vychádza z potenciálneho príjmu. Ak okresný súd v prvoinštančnom konaní uviedol, že za takto stanoveného možného potenciálneho príjmu je v možnostiach a schopnostiach otca platiť výživné na maloleté deti, a to tým spôsobom, že na mal. C. a A. po 86 Eur, tak odvolací súd mal za to, že tento záver okresného súdu bol vecne správny. Ak okresný súd tvrdenia otca, že nemá taký zárobok, aby mohol platiť takéto vysoké výživné, nepovažoval za rozhodné pre svoje rozhodnutie, tak ani podľa odvolacieho súdu, nie sú pre rozhodnutie tieto tvrdenia nosné, pretože rozhodujúce v tejto situácii, za použitia princípu potenciality boli predpokladané príjmy otca, ktoré by otec mohol dosiahnuť. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva, že okresný súd vykonal lustráciu voľných pracovných miest vhodných pre otca maloletých detí (ods. 15. napadnutého rozsudku), z ktorých rozhodne nie je možné prijať záver, že ani jedno z voľných miest nie je vo vzdialenosti, ktorá by nebola vyhovujúcou pre otca maloletých detí. Vo vzťahu k tomuto záveru len podporne a primerane odvolací súd poukazuje i na ods. 13. napadnutého rozsudku okresného súdu, v zmysle ktorého okresný súd vykonal lustráciu v evidencii vozidiel poskytnutej ORPZ v Rimavskej Soboti.

35. Podľa jedného zo základných princípov mimosporového procesu vyjadreného v čl. 4 CMP, ktoré tak okresný súd, ako i odvolací súd aplikujú pri svojom rozhodovaní, ak je účastníkom konania maloleté dieťa, koná súd v jeho „najlepšom záujme“. Inými slovami, objektívnym explicitne stanoveným zákonným kritériom pre rozhodnutie vo veci maloletého je „záujem maloletého dieťaťa“, čo korešponduje s podstatou a účelom základného práva maloletého dieťaťa na rodičovskú výchovu a starostlivosť a tomuto právu zodpovedajúcemu základnému právu obidvoch rodičov na starostlivosť a výchovu o svoje dieťa. Obsah týchto práv je homogenizovaný nielen v práve, ale súčasne aj v povinnosti na sústavnú starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývoj dieťaťa v zmysle § 28 ods. 1 písm. a) zákona o rodine. Pokiaľ teda ide o záujem maloletého dieťaťa, súd musí tento vyhodnocovať a zdôvodniť nielen mechanicky a formálne, ale s ohľadom na konkrétne okolnosti prípadu (porov. I. ÚS 378/2019).

36. Odvolací súd pokiaľ sa týka predmetného styku otca s maloletými deťmi, vychádzajúc zo spisového materiálu, považoval v zhode s okresným súdom preukázané, že rodičia sa nedokážu dohodnúť o úprave styku otca s maloletými deťmi, pričom rodičovský vzťah je napätý. Mal za to, že závery okresného súdu, zohľadniac samozrejme výsledky dokazovania, a to v rozsahu tak, ako boli zhrnuté v odôvodnení napadnutého rozsudku, vytvorili dostatočný základ pre konštatovanie, že maloleté deti majú právo na zachovanie svojho vzťahu k obidvom rodičom a je potrebné, aby súd dbal na to, aby bolo rešpektované právo detí na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a na udržiavanie pravidelného rovnocenného, rovnoprávneho, osobného styku s obidvomi rodičmi. Práve s dôrazom na vek detí, je nielen podľa okresného súdu, ale i podľa odvolacieho súdu dôležité, aby sa citové väzby maloletých k obidvom rodičom udržiavali a rozvíjali a nie sú preukázané, tak k momentu rozhodovania okresného súdu, ako ani k momentu rozhodovania krajského súdu, také skutočnosti, ktoré by spochybnili správnosť záverov okresného súdu v tejto rovine, a to v rozsahu určenom okresným súdom. Ak okresný súd prihliadal na záujem maloletých detí, najmä na ich citové väzby, vývinové potreby a stabilitu výchovného prostredia, tak odvolací súd mal za to, že toto sú tie záujmy maloletých detí, ktoré vyžadujú ochranu a rozhodnutie súdu tak, ako to vyplýva z rozhodnutia okresného súdu. Je zrejmé, že v tomto veku sa prehĺbujú vzťahy maloletých detí k najbližším osobám, ktorými sú predovšetkým rodičia, najintenzívnejšie sa vytvárajú citové väzby, dôvera aj k ďalším osobám. V prípade, ak nie je zabezpečený dostatočný kontakt obidvoch rodičov s maloletým dieťaťom, nie je možné, aby sa citové väzby vytvárali. Vzhľadom na vek maloletých detí, ako i na dojčenie, nebolo na mieste, v danom štádiu konania, potom odvolacím súdom vyhovieť odvolaciemu návrhu otca, aby styk maloletých detí bol určený odvolacím súdom tak, že „ - každý párný víkend od piatku od 13.00 hod. do nedele do 17.30 hod., - každú nepárnu sobotu a nedeľu od 13.00 hod. do 17.30 hod.“ Vzhľadom na uvedené skutočnosti odvolací súd potvrdil rozhodnutie okresného súdu i v napadnutom výroku V. rozsudku., v zmysle ktorého „Otec je oprávnený stýkať sa s maloletými deťmi A. B., nar. XX.XX.XXXX a C. B., nar. XX.XX.XXXX, každú sobotu a nedeľu od 13:00 hod. do 17:30 hod.“ ako vecne právne rozhodnutie v zmysle § 387 ods. 1, 2 CSP, pričom len primerane a podporne, vo vzťahu k svojmu postupu, odkazuje na tomto mieste i na závery nižšie ozrejmeneho rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp.zn. 1 Cdo 147/2011 z 25. apríla 2012.

37. Z judikatúry tak národných, ako aj nadnárodných súdov vyplýva, že súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkmi konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu poznámku, či pripomienku účastníka konania, ktorý ju nastolil. Je však nevyhnutné, aby bolo reagované na podstatné a relevantné argumenty účastníkov konania (porovnaj napríklad rozhodnutia ÚS SR II. ÚS 251/04, III. ÚS 209/04, II. ÚS 200/09 a podobne). Na ďalšiu irelevantnú argumentáciu zachádzajúcu podrobne do detailov, nespôsobilú ovplyvniť rozhodnutie v odvolacom konaní odvolací súd nepovažoval za potrebné reagovať špecifickou odpoveďou.

38. Krajský súd napokon považuje za potrebné primerane poukázať aj na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 1 Cdo 147/2011 z 25. apríla 2012, podľa záverov ktorého odvolací súd, ktorý sa stotožnil so závermi súdu prvého stupňa, neporušil zákon, ak v odôvodnení svojho rozhodnutia skonštatoval správnosť dôvodov rozhodnutia súdu prvého stupňa a navyše tiež rozviedol vlastnú argumentáciu.

39. Vychádzajúc z prezentovaných úvah sa odvolací súd stotožnil s určujúcimi závermi súdu prvej inštancie, ktoré uviedol vo výrokovej časti svojho rozhodnutia. Vzhľadom na skutkové okolnosti okresný súd podľa zistení odvolacieho súdu v dostatočnom rámci zohľadnil i skutočnosti, špecifiká v prejednávanej veci, preto odvolací súd rozhodnutie okresného súdu v napadnutých výrokoch potvrdil ako vecne správne rozhodnutie cez úpravu v § 387 ods. 1, 2 CSP, v podrobnostiach odkazuje na dostatočné odôvodnenie napadnutého rozhodnutia. Súdom prvej inštancie zvolenej argumentácii podľa názoru odvolacieho súdu nemožno nič z hľadiska jej racionálnosti, dostatočnosti, či vo svetle naplnenia zmyslu a účelu ochrany záujmov detí ako osobitne zákonom chránených subjektov, vytknúť.

40. Podľa § 396 ods. 1 CSP ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie.

41. Odvolací súd zároveň potvrdil i závislý výrok o trovách konania, pričom východiskom je, že v mimosporových konaniach upravených CMP platí vychádzajúc z citovaných zákonných ustanovení § 52 CMP, § 55 CMP zásada, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, čo znamená, že každý z účastníkov si teda sám znáša svoje trovy, ktoré v konaní platil. CMP obsahuje z tejto zásady aj výnimku v zmysle § 55 umožňujúceho náhradu trov konania priznať, ak je to spravodlivé s ohľadom na okolnosti prípadu, pričom zákon nekonkretizuje komu môže súd podľa tohto ustanovenia náhradu trov konania priznať. Zákonodarca konštatoval, že materiálny korektív spravodlivého požadovania náhrady trov konania môže súd použiť vo všetkých typoch mimosporových konaní. Zároveň je však potrebné zdôrazniť, že pre aplikáciu § 55 CMP nie je nevyhnutným predpokladom úspech v konaní. S poukazom na tieto uvedené teoretické východiská súd prvej inštancie rozhodol správne o nároku na náhradu trov konania v zmysle § 52 CMP, tak že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, keďže nezistil dôvod na aplikáciu výnimky v zmysle § 55 CMP, ktoré závery v konkrétnostiach odvolateľ ani nespochybnil a existenciu takýchto okolností ani vo vzťahu k nároku na náhradu trov konania neuvádzal.

42. Keďže odvolací súd nezistil dôvod na aplikáciu výnimky v zmysle § 55 CMP ani pokiaľ ide o trovy odvolacieho konania, o týchto rozhodol podľa § 396 CSP v spojení s § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

43. Rozhodnutie bolo odvolacím senátom prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 1, 2 CSP).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b). Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je

rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1 a 2 CSP). Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP). Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1 a 2 CSP). V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 CSP). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).